

Kap. 4, del I: Top Down Parsering
Pluss oppgave til kapittel 3
INF5110 – V2008

Stein Krogdahl
Ifi, UiO

NB: Av de foilene som ble delt ut på papir på forelesningen 5/2 så utgår nr 39 – 43. Foil 44 er tatt med på starten av neste utdeling. Her er alle etter foil 38 fjernet

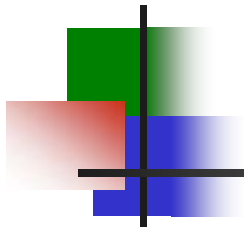

Dagens temaer

- Noen oppgaver fra sist
- First og Follow-mengder
 - Boka ser på én parseringsmetode først, uten å se på First/Follow-mengder.
 - Vi tar dette først (hører naturlig til i kap 3, Louden)
- To greie transformasjoner på grammatikker
 - Også naturlig i kap 3
 - Fjerning av venstre-rekursjon
 - Venstre-faktorisering
- Parsering ved *rekursiv nedstigning* ("recursive descent")
 - Med bygging av tre-struktur
- LL(1) grammatikker

BNF-grammatikk for TINY

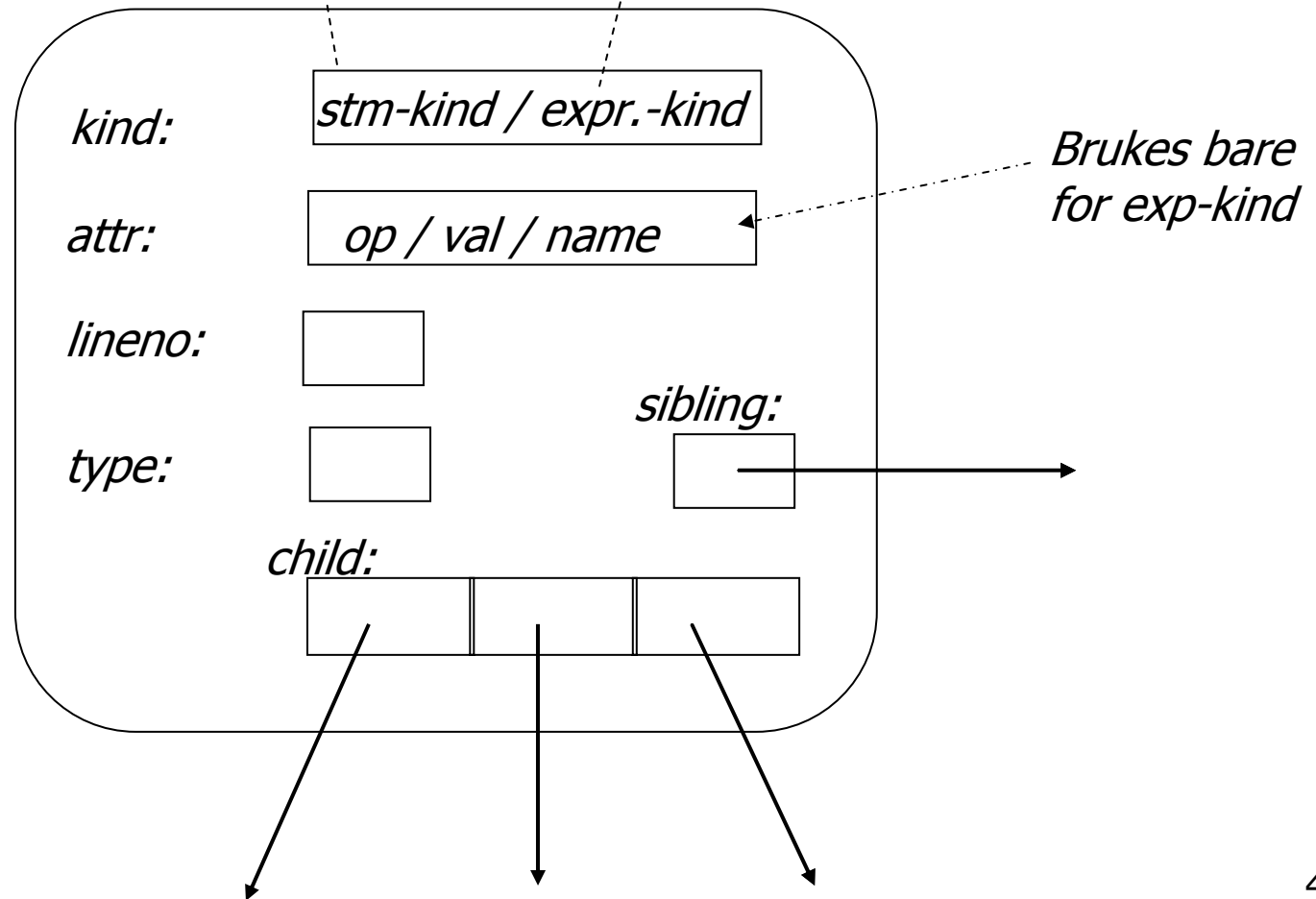
program → *stmt-sequence*
stmt-sequence → *stmt-sequence* ; *statement* | *statement*
statement → *if-stmt* | *repeat-stmt* | *assign-stmt* | *read-stmt* | *write-stmt*
if-stmt → **if** *exp* **then** *stmt-sequence* **end**
 | **if** *exp* **then** *stmt-sequence* **else** *stmt-sequence* **end**
repeat-stmt → **repeat** *stmt-sequence* **until** *exp*
assign-stmt → **identifier** := *exp*
read-stmt → **read** **identifier**
write-stmt → **write** *exp*
exp → *simple-exp* *comparison-op* *simple-exp* | *simple-exp*
comparison-op → < | =
simple-exp → *simple-exp* *addop* *term* | *term*
addop → + | -
term → *term* *mulop* *factor* | *factor*
mulop → * | /
factor → (*exp*) | **number** | **identifier**

Nodestruktur i C for Tiny

If, Repeat, Assign, Read, Write - tegnes:

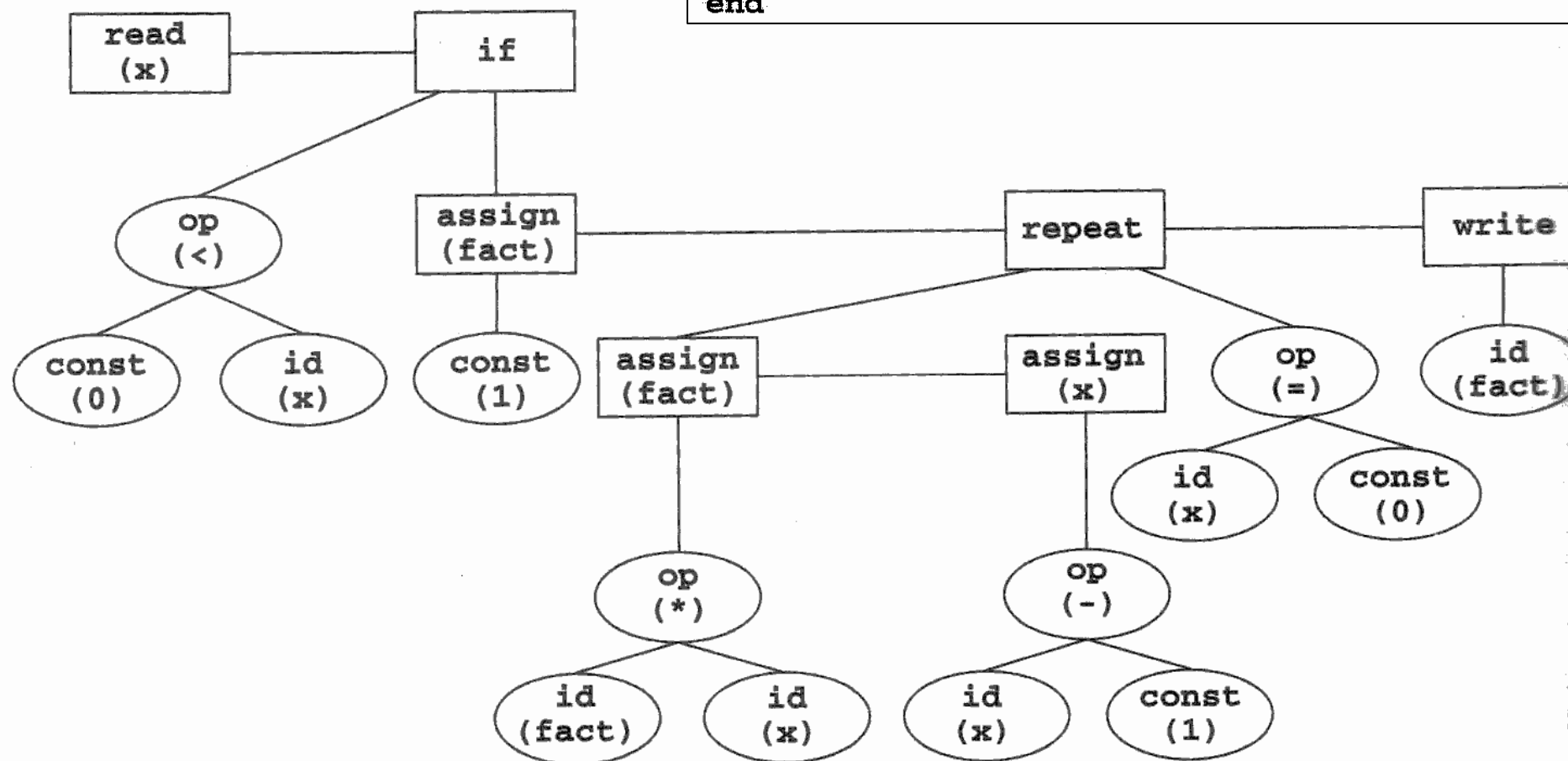
Op, Const, id - tegnes:

Denne nodestrukturen passer enda bedre med et OO-språk med klasser /subklasser som implementasjonsspråk.

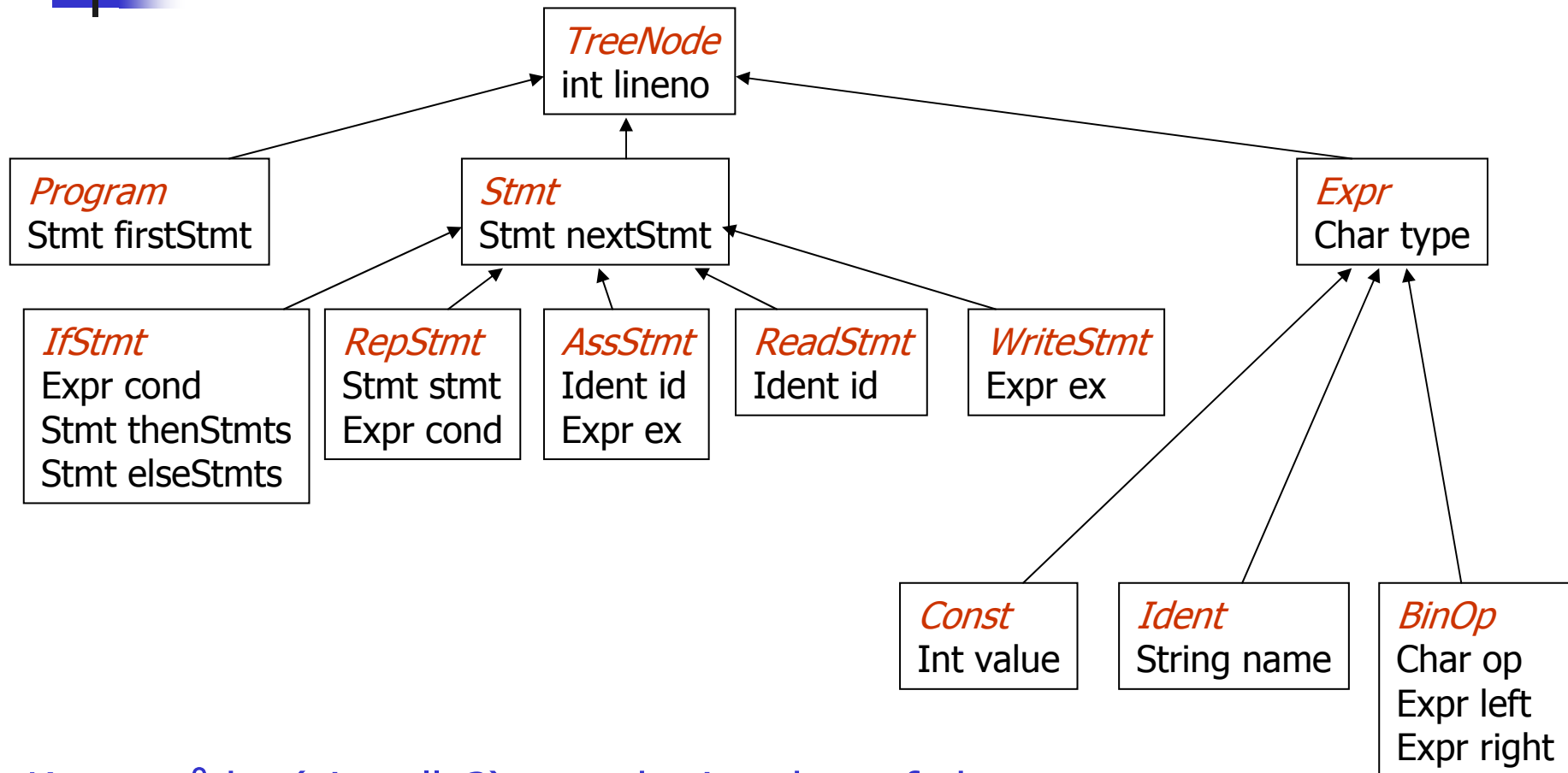
Abstrakt syntakstre for Tiny-programmet:

```
read x; { input an integer }  
if 0 < x then { don't compute if x <= 0 }  
  fact := 1;  
  repeat  
    fact := fact * x;  
    x := x - 1  
  until x = 0;  
  write fact { output factorial of x }  
end
```


Nodeklasser til abst.synt.tre for Tiny-språket

Merk: Dette er altså en fast subklasse-struktur i kompilatoren, og må ikke forveksles med et abstrakt syntaks-tre for et eller annet program

Kan også ha (virtuelle?) metoder i nodene, f.eks:

- *doSemAnalyses()*; Gjør semantisk analyse av noden, og av nodene under
- *generateCode()*; Genererer kode for noden, og for nodene under

Noen spørsmål om Tiny-grammatikken

program → *stmt-sequence*
stmt-sequence → *stmt-sequence ; statement | statement*
statement → *if-stmt | repeat-stmt | assign-stmt | read-stmt | write-stmt*
if-stmt → **if** *exp* **then** *stmt-sequence* **end**
 | **if** *exp* **then** *stmt-sequence* **else** *stmt-sequence* **end**
repeat-stmt → **repeat** *stmt-sequence* **until** *exp*
assign-stmt → **identifier** := *exp*
read-stmt → **read identifier**
write-stmt → **write** *exp*
exp → *simple-exp comparison-op simple-exp | simple-exp*
comparison-op → < | =
simple-exp → *simple-exp addop term | term*
addop → + | -
term → *term mulop factor | factor*
mulop → * | /
factor → (*exp*) | **number** | **identifier**

- Er grammatikken entydig?
- Hva om vi vil tillate tomme setninger
- Hva om vi vill ha semikolon etter og ikke mellom setningene?
- Hva slags assosiativitet og presedens er det for operatorene?

Svar på spørsmålene på forrige foil

- Er grammatikken entydig?
 - Dette er generelt uavgjørbar for generelle BNF-grammatikker
 - Vi skal se på metode for å avgjøre det for mange praktiske grammatikker
 - Denne er ihvertfall delt opp i presedens-nivåer, og har assosiativites-angivelse, og er nok derved entydig
- Hva om vi vil tillate tomme setninger
 - Det er bare å sette til et tomt alternativ for *statement*
 - Den ser ut til fremdeles å være entydig
- Hva om vi vil ha semikolon etter og ikke mellom setningene?
 - Bytt ut reglen for *stmt-sequence* med:
stmt-sequence - \rightarrow *statement* ; | *stmt-sequence* *statement* ;
- Hva slags assosiativitet og presedens er det for operatorene?
 - Høyest presedens * / Venstre-assosiativ
 - Midlere presedens + - Venstre-assosiativ
 - Lavest presedens < = Ikke-assosiativitet (bare to operander)
 - Kunne altså brukt flertydig grammatikk, med disse tilleggs-reglene

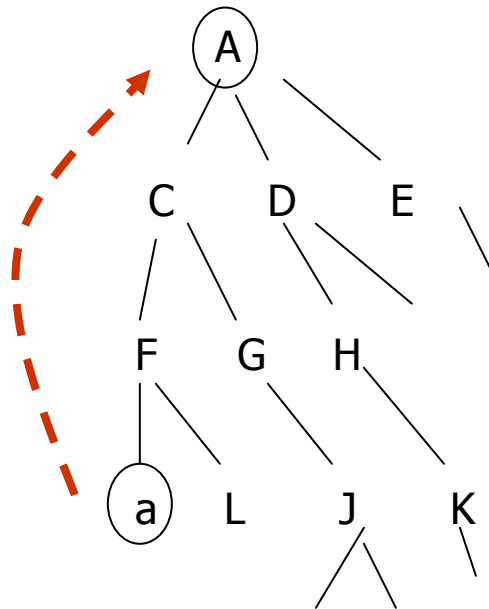

First og Follow-mengder, hvorfor?

- For visse typer syntaksanalyse er det nødvendig å vite hvilke terminalsymboler som kan komme først i strenger som er avledet fra en ikketerminal A . Denne mengden kalles $First(A)$.
 - F.eks. vil $First(\textit{if-setning})$ i de fleste språk være bare nøkkelordet *"if"*, mens $First(\textit{tilordning})$ ofte vil være mengden $\{\textit{navn}, \textit{"("}\}$.
- Tilsvarende vil vi få behov for å vite hvilke terminaler som kan følge etter en gitt ikketerminal A i *en eller annen* setningsform (= "halvutviklet setning") i språket. Denne mengden kalles $Follow(A)$
 - F.eks vil $Follow(\textit{statement})$ i Tiny-språket (eller snarere i den gitte grammatikken for Tiny-språket) være mengden $\{\textit{";"}, \textit{end}, \textit{else}, \textit{until}\}$
- Vi skal se på generelle algoritmer for å finne First- og Follow-mengdene for alle ikke-terminaler i en gitt grammatikk
 - Det som kompliserer disse algoritmene noe er produksjoner av typen $A \rightarrow \varepsilon$, som også gjør at vi kan få $B \Rightarrow^* \varepsilon$, selv om ikke $B \rightarrow \varepsilon$ direkte. Slike ikketerminaler A eller B sies å være *utnullbare* ("nullable")

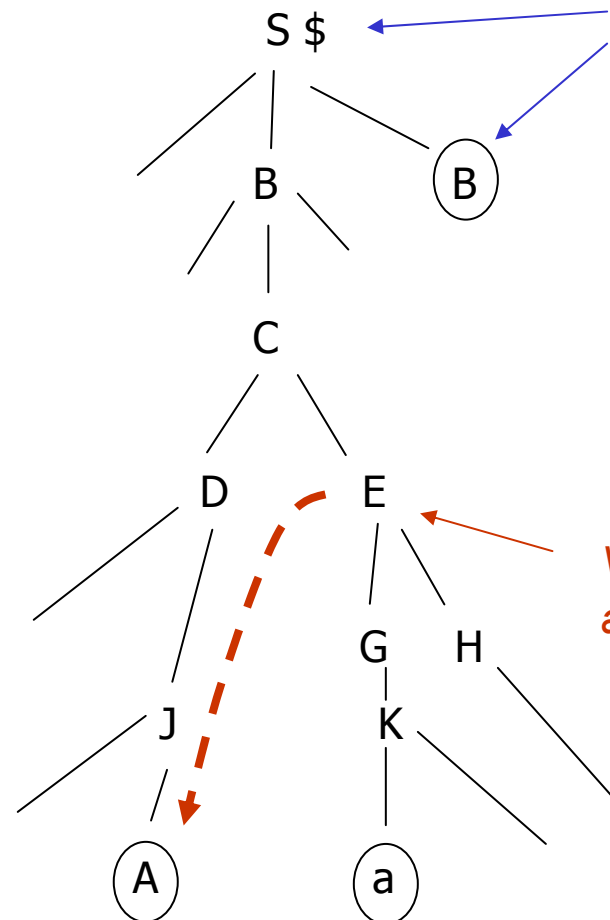
Typiske situasjoner: First- og Follow-mengder

$a \in \text{First}(A)$

----->
Angir informasjonsflyt
under algoritmene

$a \in \text{Follow}(A)$

$\$ \in \text{Follow}(B)$

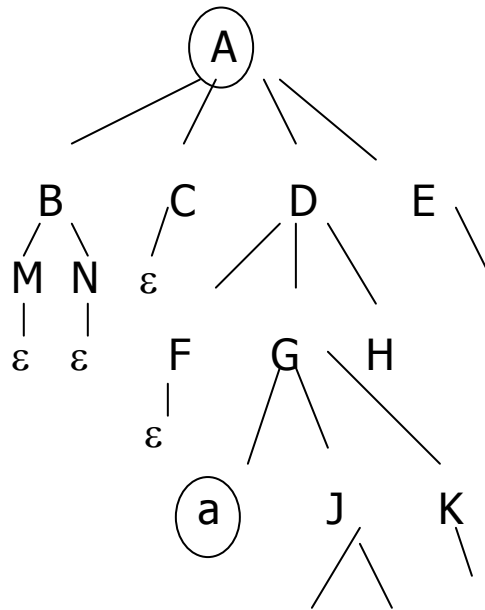
Det at B kan stå på slutten av en setnings-form markeres ved at Follow-mengden til B inneholder \$.

Terminal-symbolet \$ tenkes altså å stå på slutten av enhver setning.

Vet fra før at
 $a \in \text{First}(E)$

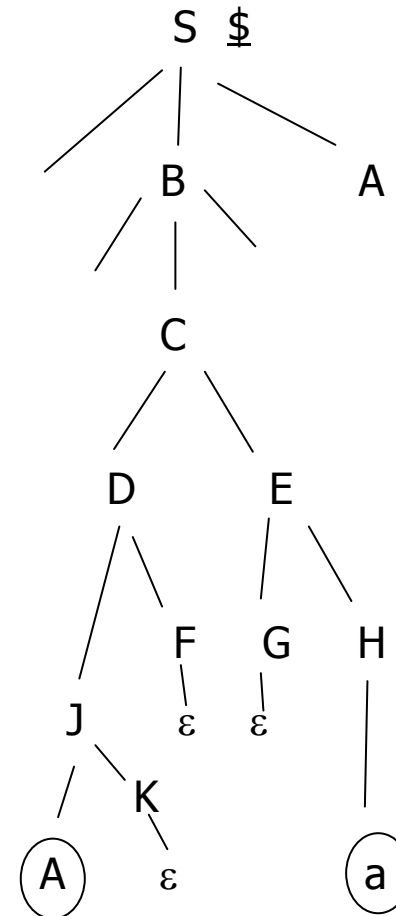
Kompliserte situasjoner: First- og Follow-mengder

$a \in \text{First}(A)$

Her er både B, M, N, C og F utnullbare. Vi markerer det ved å la deres First-mengde inneholde ϵ

$a \in \text{Follow}(A)$

First-mengder

Def.: $\left\{ \begin{array}{l} \text{First}(A) = \{ a \mid \text{finnes avledning } A \Rightarrow^* a \alpha \} \\ \text{Dessuten: Om } A \text{ "er utnullbar", s\aa er } \varepsilon \in \text{First}(A) \\ \text{Pr. def. For terminal-symboler: } \text{First}(a) = \{ a \} \end{array} \right.$

terminal

Def.: "A er utnullbar" hvis og bare hvis $A \Rightarrow^* \varepsilon$

Let X be a grammar symbol (a terminal or nonterminal) or ε . Then the set **First**(X) consisting of terminals, and possibly ε , is defined as follows.

1. If X is a terminal or ε , then $\text{First}(X) = \{X\}$.
2. If X is a nonterminal, then for each production choice $X \rightarrow X_1X_2 \dots X_n$, $\text{First}(X)$ contains $\text{First}(X_1) - \{\varepsilon\}$. If also for some $i < n$, all the sets $\text{First}(X_1), \dots, \text{First}(X_i)$ contain ε , then $\text{First}(X)$ contains $\text{First}(X_{i+1}) - \{\varepsilon\}$. If all the sets $\text{First}(X_1), \dots, \text{First}(X_n)$ contain ε , then $\text{First}(X)$ also contains ε .

Now define **First**(α) for any string $\alpha = X_1X_2 \dots X_n$ (a string of terminals and nonterminals), as follows. $\text{First}(\alpha)$ contains $\text{First}(X_1) - \{\varepsilon\}$. For each $i = 2, \dots, n$, if $\text{First}(X_k)$ contains ε for all $k = 1, \dots, i - 1$, then $\text{First}(\alpha)$ contains $\text{First}(X_i) - \{\varepsilon\}$. Finally, if for all $i = 1, \dots, n$, $\text{First}(X_i)$ contains ε , then $\text{First}(\alpha)$ contains ε .

← Tar vi som *algoritme* for å finne *First*()

← Vi snakker altså også om *First* av en hel streng α av terminaler og ikke-terminaler

```
for all nonterminals A do First(A) := {};  
while there are changes to any First(A) do  
  for each production choice  $A \rightarrow X_1X_2 \dots X_n$  do  
     $k := 1$ ;  $Continue := true$ ;  
    while  $Continue = true$  and  $k \leq n$  do  
      add  $\text{First}(X_k) - \{\varepsilon\}$  to  $\text{First}(A)$ ;  
      if  $\varepsilon$  is not in  $\text{First}(X_k)$  then  $Continue := false$ ;  
       $k := k + 1$ ;  
    if  $Continue = true$  then add  $\varepsilon$  to  $\text{First}(A)$ ;
```

Algoritme:

- Gjør steg 1.
- Gjenta steg 2 til alle Firstmengdene har stabilisert seg.

Eks. 4.9 Beregning av First-mengde

- (1) $exp \rightarrow exp \text{ addop } term$
- (2) $exp \rightarrow term$
- (3) $addop \rightarrow +$
- (4) $addop \rightarrow -$
- (5) $term \rightarrow term \text{ mulop } factor$
- (6) $term \rightarrow factor$
- (7) $mulop \rightarrow *$
- (8) $factor \rightarrow (exp)$
- (9) $factor \rightarrow \mathbf{number}$

Grammar rule	Pass 1	Pass 2	Pass 3
$exp \rightarrow exp$ $addop \text{ } term$			
$exp \rightarrow term$			$First(exp) = \{ (, \mathbf{number} \}$
$addop \rightarrow +$	$First(addop) = \{ + \}$		
$addop \rightarrow -$	$First(addop) = \{ +, - \}$		
$term \rightarrow term$ $mulop \text{ } factor$			
$term \rightarrow factor$		$\mathbf{First(term) = \{ (, \mathbf{number} \}}$	
$mulop \rightarrow *$	$First(mulop) = \{ * \}$		
$factor \rightarrow (exp)$	$First(factor) = \{ (\}$		
$factor \rightarrow \mathbf{number}$	$First(factor) = \{ (, \mathbf{number} \}$		

Kan enklere fylle ut en tabell:

	First
exp	
addop	
term	
multop	
factor	

NB: Kan ta reglene i vilkårlig rekkefølge, frem og tilbake

Beregning av Follow-mengder

$\beta \gamma$ virkårlige strenger

Def: $\text{Follow}(A) = \{ a \mid \text{finnes avledning } S \Rightarrow^* \beta A a \gamma \}$
 For stratsymbolet S er $\$$ med i followmenden

Dvs.: Det finnes en avledning fra setningsformen " $S \$$ " til en setningsform hvor A kommer rett før a (a er en terminal)

Given a nonterminal A , the set **Follow**(A), consisting of terminals, and possibly $\$$, is defined as follows.

1. If A is the start symbol, then $\$$ is in $\text{Follow}(A)$.
2. If there is a production $B \rightarrow \alpha A \gamma$, then $\text{First}(\gamma) - \{\epsilon\}$ is in $\text{Follow}(A)$.
3. If there is a production $B \rightarrow \alpha A \gamma$ such that ϵ is in $\text{First}(\gamma)$, then $\text{Follow}(A)$ contains $\text{Follow}(B)$.

γ er utnullbar

```

Follow(start-symbol) := { $ } ;
for all nonterminals A ≠ start-symbol do Follow(A) := { } ;
while there are changes to any Follow sets do
  for each production A → X1X2...Xn do
    for each Xi that is a nonterminal do
      add First(Xi+1Xi+2...Xn) - {ε} to Follow(Xi)
      (* Note: if i=n, then Xi+1Xi+2...Xn = ε *)
      if ε is in First(Xi+1Xi+2...Xn) then
        add Follow(A) to Follow(Xi)
    
```

Algoritme:

- Gjør steg 1.
- Gjenta steg 2 og 3 til alle Follow-mengdene har stabilisert seg.

Beregning av Follow-mengder: 4.12

- (1) $exp \rightarrow exp \text{ addop } term$
- (2) $exp \rightarrow term$
- (3) $addop \rightarrow +$
- (4) $addop \rightarrow -$
- (5) $term \rightarrow term \text{ mulop } factor$
- (6) $term \rightarrow factor$
- (7) $mulop \rightarrow *$
- (8) $factor \rightarrow (exp)$
- (9) $factor \rightarrow \mathbf{number}$

$First(exp) = \{ (, \mathbf{number} \}$
 $First(term) = \{ (, \mathbf{number} \}$
 $First(factor) = \{ (, \mathbf{number} \}$
 $First(addop) = \{ +, - \}$
 $First(mulop) = \{ * \}$

$Follow(exp) = \{ \$, +, -,) \}$
 $Follow(addop) = \{ (, \mathbf{number} \}$
 $Follow(term) = \{ \$, +, -, *,) \}$
 $Follow(mulop) = \{ (, \mathbf{number} \}$
 $Follow(factor) = \{ \$, +, -, *,) \}$

Kan bare fylle ut en tabell:

	Follow
exp	
addop	
term	
multop	
factor	

Grammar rule	Pass 1	Pass 2
$exp \rightarrow exp \text{ addop } term$	$Follow(exp) = \{ \$, +, - \}$ $Follow(addop) = \{ (, \mathbf{number} \}$ $Follow(term) = \{ \$, +, - \}$	$Follow(term) = \{ \$, +, -, *,) \}$
$exp \rightarrow term$		
$term \rightarrow term \text{ mulop } factor$	$Follow(term) = \{ \$, +, -, * \}$ $Follow(mulop) = \{ (, \mathbf{number} \}$ $Follow(factor) = \{ \$, +, -, * \}$	$Follow(factor) = \{ \$, +, -, *,) \}$
$term \rightarrow factor$		
$factor \rightarrow (exp)$	$Follow(exp) = \{ \$, +, -,) \}$	

Et par greie transformasjoner

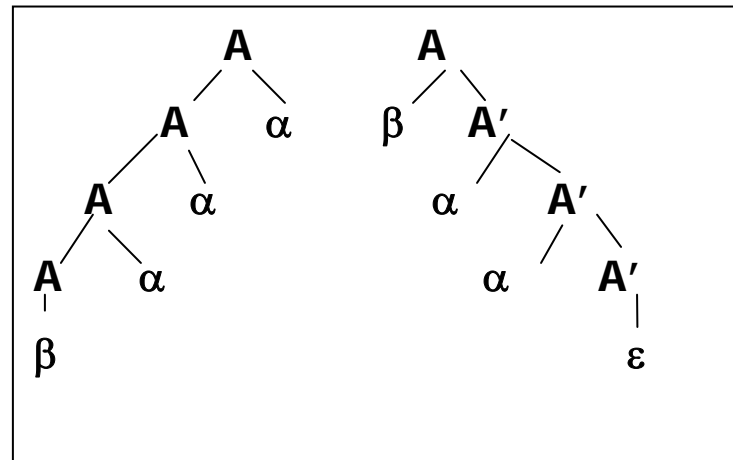
- For noen typer syntaksanalyse er det visse krav til grammatikken for at metoden skal fungere. To vanlige krav er:
 - Grammatikken må ikke ha venstrerekursjon
 - Altså, det må ikke finnes produksjoner av typen: $A \rightarrow A \alpha \mid \dots$
 - F.eks. går da ikke: $\text{expr} \rightarrow \text{expr} + \text{term} \mid \text{term}$
 - Grammatikken må ikke ha noen B (ikke-terminal), slik at to alternativer for B starter på samme måte.
 - Altså, det må ikke finnes slike: $B \rightarrow \alpha \beta \mid \dots \mid \alpha \gamma \mid \dots \quad \alpha \neq \varepsilon$
 - F.eks. går da ikke:
 $\text{if-setn} \rightarrow \text{if (bet) setn-sekv end} \mid \text{if (bet) setn-sekv else setn-sekv end}$

Fjerning av venstre-rekursjon - case 1

Kan skrives på EBNF

$$A \rightarrow A\alpha \mid \beta$$

$$A \rightarrow \beta \{\alpha\}$$

$$A \rightarrow \beta A'$$

$$A' \rightarrow \alpha A' \mid \varepsilon$$

NB: Litt dumt, siden den opprinnelige venstreassosiative strukturen forsvinner. Må ev. korrigeres for.

Eksempel:

$$exp \rightarrow exp \text{ addop term} \mid term$$

This is of the form $A \rightarrow A \alpha \mid \beta$, with $A = exp$, $\alpha = \text{addop term}$, and $\beta = term$.
Rewriting this rule to remove left recursion, we obtain

$$exp \rightarrow term exp'$$

$$exp' \rightarrow \text{addop term } exp' \mid \varepsilon$$

Fjerning av venstre-rekursjon – case 2

Case 2:

$$A \rightarrow A \alpha_1 \mid A \alpha_2 \mid \dots \mid A \alpha_n \mid \beta_1 \mid \beta_2 \mid \dots \mid \beta_m$$

Kan skrives: $A \rightarrow (\beta_1 \mid \beta_2 \mid \dots \mid \beta_m) (\alpha_1 \mid \alpha_2 \mid \dots \mid \alpha_n)^*$

$$\begin{aligned} A &\rightarrow \beta_1 A' \mid \beta_2 A' \mid \dots \mid \beta_m A' \\ A' &\rightarrow \alpha_1 A' \mid \alpha_2 A' \mid \dots \mid \alpha_n A' \mid \varepsilon \end{aligned}$$

Case 3 (indirekte venstre-rekursjon)

$$\begin{aligned} A &\rightarrow Ba \mid Aa \mid c \\ B &\rightarrow Bb \mid Ab \mid d \end{aligned}$$

- Her er det feil i boka i algoritmen s.159
- Ikke med som pensum
- Egner seg bare til maskinell behandling

$$\begin{aligned} A &\rightarrow B a A' \mid c A' \\ A' &\rightarrow a A' \mid \varepsilon \\ B &\rightarrow B b \mid A b \mid d \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} A &\rightarrow B a A' \mid c A' \\ A' &\rightarrow a A' \mid \varepsilon \\ B &\rightarrow B b \mid B a A' b \mid c A' b \mid d \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} A &\rightarrow B a A' \mid c A' \\ A' &\rightarrow a A' \mid \varepsilon \\ B &\rightarrow c A' b B' \mid d B' \\ B' &\rightarrow b B' \mid a A' b B' \mid \varepsilon \end{aligned}$$

Eks. side 160 – Fjerning av venstre-rekursjon

Den tradisjonelle entydige grammatikken

$$\begin{aligned} \text{exp} &\rightarrow \text{exp addop term} \mid \text{term} \\ \text{addop} &\rightarrow + \mid - \\ \text{term} &\rightarrow \text{term mulop factor} \mid \text{factor} \\ \text{mulop} &\rightarrow * \\ \text{factor} &\rightarrow (\text{exp}) \mid \mathbf{number} \end{aligned}$$

Med fjernet venstre-rekursjon (beholder entydigheten, men ikke assosiativiteten):

$$\begin{aligned} \text{exp} &\rightarrow \text{term exp}' \\ \text{exp}' &\rightarrow \text{addop term exp}' \mid \varepsilon \\ \text{addop} &\rightarrow + \mid - \\ \text{term} &\rightarrow \text{factor term}' \\ \text{term}' &\rightarrow \text{mulop factor term}' \mid \varepsilon \\ \text{mulop} &\rightarrow * \\ \text{factor} &\rightarrow (\text{exp}) \mid \mathbf{number} \end{aligned}$$

Venstrefaktorisering, problemet "B $\rightarrow \alpha \beta \mid \alpha \gamma \mid \dots$ "

$stmt\text{-}sequence \rightarrow stmt \ ; \ stmt\text{-}sequence \mid stmt$
 $stmt \rightarrow \mathbf{s}$

Blir til: $stmt\text{-}sequence \rightarrow stmt \ stmt\text{-}seq'$
 $stmt\text{-}seq' \rightarrow \ ; \ stmt\text{-}sequence \mid \epsilon$

$f\text{-}setn \rightarrow \mathbf{if} (bet) \ setn\text{-}sekv \ \mathbf{end} \mid \mathbf{if} (bet) \ setn\text{-}sekv \ \mathbf{else} \ setn\text{-}sekv \ \mathbf{end}$

Blir til: $if\text{-}setn \rightarrow \mathbf{if} (bet) \ setn\text{-}sekv \ \mathbf{else}\text{-}eller\text{-}end$
 $else\text{-}eller\text{-}end \rightarrow \mathbf{else} \ setn\text{-}sekv \ \mathbf{end} \mid \mathbf{end}$

$if\text{-}setn \rightarrow \mathbf{if} (bet) \ setn \ \mathbf{end} \mid \mathbf{if} (bet) \ setn \ \mathbf{else} \ setn$

Blir til: $if\text{-}setn \rightarrow \mathbf{if} (bet) \ setn \ \mathbf{else}\text{-}eller\text{-}tom$
 $else\text{-}eller\text{-}tom \rightarrow \mathbf{else} \ setn \mid \epsilon$

Avansert venstre-faktorisering

Et litt mer komplisert tilfelle:

$$A \rightarrow abc B \mid abC \mid aE$$

Etter steg 1: $A \rightarrow ab A' \mid aE$
 $A' \rightarrow c B \mid C$

Etter steg 2 $A \rightarrow a A''$
 (og ferdig): $A'' \rightarrow b A' \mid E$
 $A' \rightarrow c B \mid C$

while *there are changes to the grammar* **do**
for each nonterminal A **do**

*let α be a prefix of maximal length that is shared
 by two or more production choices for A*

if $\alpha \neq \varepsilon$ **then**

*let $A \rightarrow \alpha_1 \mid \alpha_2 \mid \dots \mid \alpha_n$ be all the production choices for A
 and suppose that $\alpha_1, \dots, \alpha_k$ share α , so that
 $A \rightarrow \alpha \beta_1 \mid \dots \mid \alpha \beta_k \mid \alpha_{k+1} \mid \dots \mid \alpha_n$, the β_j 's share
 no common prefix, and the $\alpha_{k+1}, \dots, \alpha_n$ do not share α*

replace the rule $A \rightarrow \alpha_1 \mid \alpha_2 \mid \dots \mid \alpha_n$ by the rules

$$A \rightarrow \alpha A' \mid \alpha_{k+1} \mid \dots \mid \alpha_n$$

$$A' \rightarrow \beta_1 \mid \dots \mid \beta_k$$

} Gjenta så lenge det er muligheter

} Velg lengst mulig prefiks

} Gjør som over. Pass på å få med alle alternativer med dette prefikset

Litt om stoffet i kap. 4:

Dette bør leses om igjen etter kapitlet:

- *First* og *Follow*-mengder
 - Boka tar det et stykke uti, vi tok det først
- Begrepet *LL(1)-parsing* (kommer)
 - Boka bruker dette begrepet mest for den metoden (kap 4.2 s. 152) der man bruker en eksplisitt stakk (isteden for rekursive metoder, som i "recursive decent"-framgangsmåten).
7/2- 2008: Denne metoden er nå tatt ut av pensum!
 - Det vanlige er å bruke betegnelsen LL(1)-parsing også når rec.decent metoden brukes slavisk på en ren BNF-grammatikk
 - Kravet til en LL(1)-grammatikk kommer like tydelig fram ut fra begge disse metodene. Vi skal tenke like mye rec.decent som eksplisitt stakk. (boka gjør bare det siste).
 - Ofte brukes betegnelsen LL(1)-parsing også om rec.decent-metoden brukt ut fra syntaksdiagrammer eller EBNF, men da er det uklart hva LL(1)-kravet til en grammatikk er.

Parseringsmetode: "Rekursiv nedstigning"

$exp \rightarrow exp \text{ addop } term \mid term$
 $addop \rightarrow + \mid -$
 $term \rightarrow term \text{ mulop } factor \mid factor$
 $mulop \rightarrow *$
 $factor \rightarrow (exp) \mid \mathbf{number}$

Hoved-idé:

- Skriv en funksjon /prosedyre/metode for hver ikke-terminal
- La denne lese/sjekk høreside-alternativene

Inneværende token:

if

← *Global variabel*

"Typisk" rec.decent prosedyre for det enkle tilfellet.

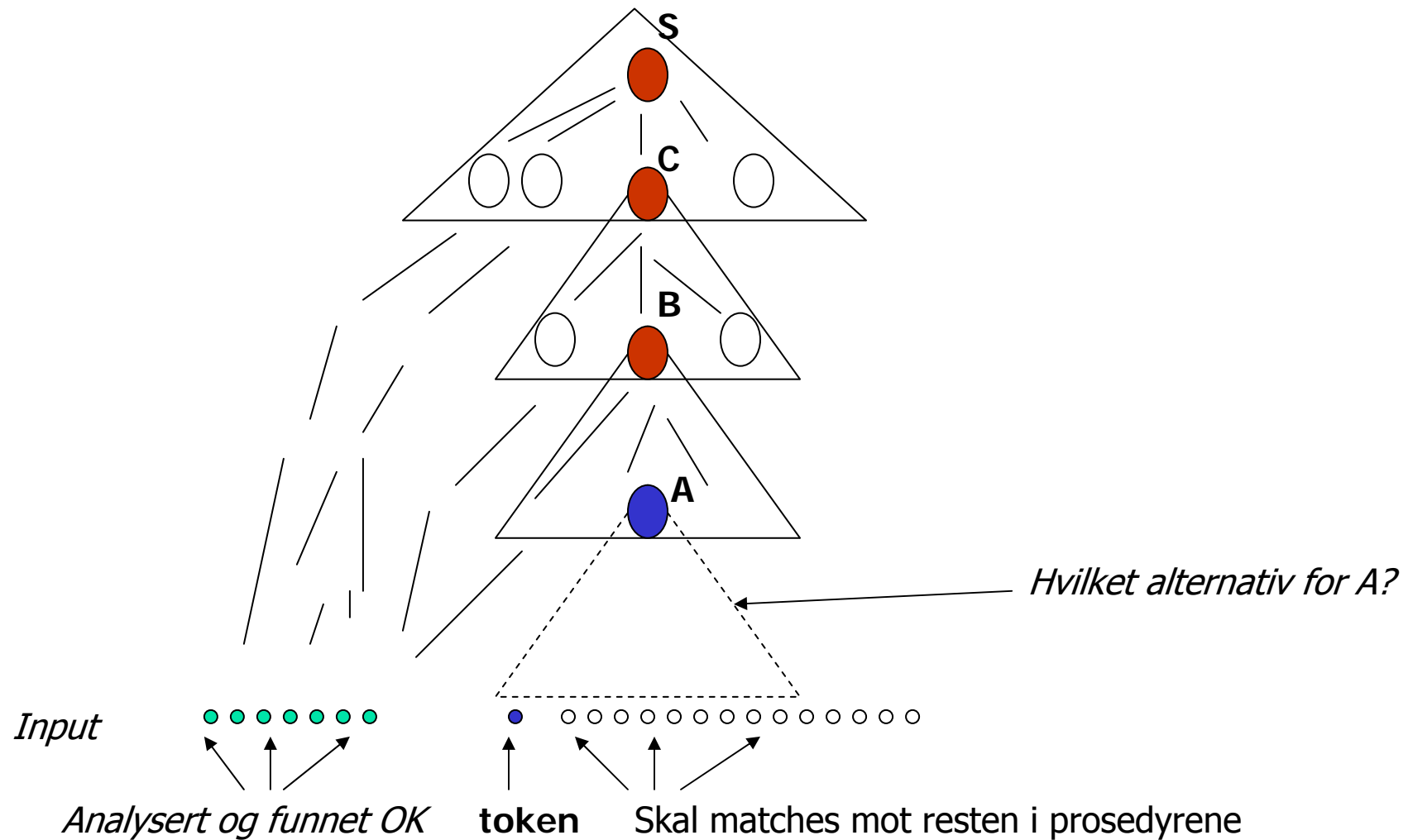
```
procedure factor ;  
begin  
  case token of  
    ( : match( ) ;  
      exp ;  
      match( ) ) ;  
  number :  
    match(number) ;  
  else error ;  
  end case ;  
end factor ;
```

Sjekker at angitt terminal kommer, og "leser til neste". Brukes ofte bare for å lese (sjekken må slå til).

```
procedure match ( expectedToken ) ;  
begin  
  if token = expectedToken then  
    getToken ;  
  else  
    error ;  
  end if ;  
end match ;
```


Situasjonen under rekursiv parsing

Kalles altså "top down"-parsing (ovenfra-ned-parsing)

Litt mer kompliserte tilfeller kan løses med EBNF

Opprinnelig

$if\text{-stmt} \rightarrow \mathbf{if} (exp) \text{ statement } [\mathbf{else} \text{ statement }]$

Skrives ut som:

$if\text{-stmt} \rightarrow \mathbf{if} (exp) \text{ statement}$
 $\quad | \mathbf{if} (exp) \text{ statement } \mathbf{else} \text{ statement}$

R-D-prosedyre:

```
procedure ifStmt ;
begin
  match (if) ;
  match ( ( ) ;
  exp ;
  match ( ) ;
  statement ;
  if token = else then }
    match (else) ;
    statement ;
  end if ;
end ifStmt ;
```

NB: Kunne også bruke
venstre-faktorisering.
Da ville dette bli en
egen prosedyre
"elsePart":

$if\text{Stmt} \rightarrow \underline{\mathbf{if}} (exp) \text{ stmt } \text{elsePart}$
 $\text{elsePart} \rightarrow \varepsilon \mid \underline{\mathbf{else}} \text{ stmt}$

Venstre-rekursjon gir problemer

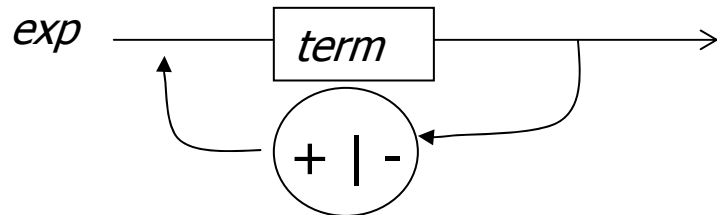
Gir uendelig mange rekursive kall

$exp \rightarrow exp \text{ addop } term \mid term$

Bruker EBNF:

$exp \rightarrow term \{ \text{addop } term \}$

```
procedure exp ;
begin
  term ;
  while token = + or token = - do
    match (token) ;
    term ;
  end while ;
end exp ;
```

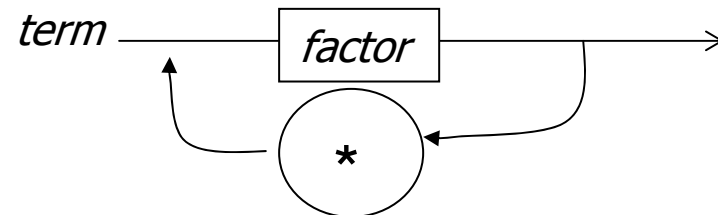

NB: Kan også fjerne venstre-rekursjon på trad måte, se senere foiler.

$term \rightarrow term \text{ multop } factor \mid factor$

$term \rightarrow factor \{ \text{mulop } factor \}$

```
procedure term ;
begin
  factor ;
  while token = * do
    match (token) ;
    factor ;
  end while ;
end term ;
```


Hvordan "lage noe" under rec.-decent parsing?

- Mål: Ønsker å bygge abstrakt syntaks-tre
- Men foreløpig (som kan være forvirrende!):
 - beregner verdien av et uttrykk (med venstre-assosiativitet)

```
function exp : integer ;
```

```
var temp : integer ;
```

```
begin
```

```
  temp := term ;
```

```
  while token = + or token = - do
```

```
    case token of
```

```
      + : match (+) ;
```

```
        temp := temp + term ;
```

```
      - : match (-) ;
```

```
        temp := temp - term ;
```

```
    end case ;
```

```
  end while ;
```

```
  return temp ;
```

```
end exp ;
```

Kall!

- Kan lett bygges ut til full "kalkulator"

3 + 4 + 5

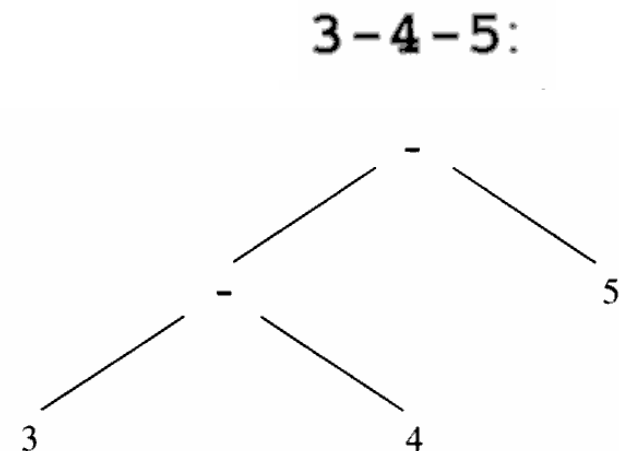
Bygging av abstrakt syntaks-tre

```
function exp : syntaxTree ;  
var temp, newtemp : syntaxTree ;  
begin  
  temp := term ;  
  while token = + or token = - do  
    case token of  
      + : match (+) ;  
        newtemp := makeOpNode(+) ;  
        leftChild(newtemp) := temp ;  
        rightChild(newtemp) := term ;  
        temp := newtemp ;  
      - : match (-) ;  
        newtemp := makeOpNode(-) ;  
        leftChild(newtemp) := temp ;  
        rightChild(newtemp) := term ;  
        temp := newtemp ;  
    end case ;  
  end while ;  
  return temp ;  
end exp ;
```

Alternativt:
newtemp.leftChild

Kall

Kall

Merk: Dersom det bare er én "term", så lages ingen ny node. Vi leverer den vi har fått

Skriv prosedyre med trebygging for:

factor \rightarrow (*exp*) / *number*

```
proc factor : syntaxTree;  
var fact: syntaxTree;  
begin  
  case token of  
  ( :  
  
    number :  
  
    else error(.....) ;  
  end case  
  return fact;  
end factor;
```

Prosedyre med trebygging for:

factor → (*exp*) / *number*

```
proc factor : syntaxTree;  
var fact: syntaxTree;  
begin  
  case token of  
  (:  
    match "(" ;  
    fact = exp ;  
    match ")" ;  
  
    number :  
      fact = makeNumberNode(number) ;  
      match (number) ;  
  
    else error(.....) ;  
  end case  
  return fact;  
end factor;
```

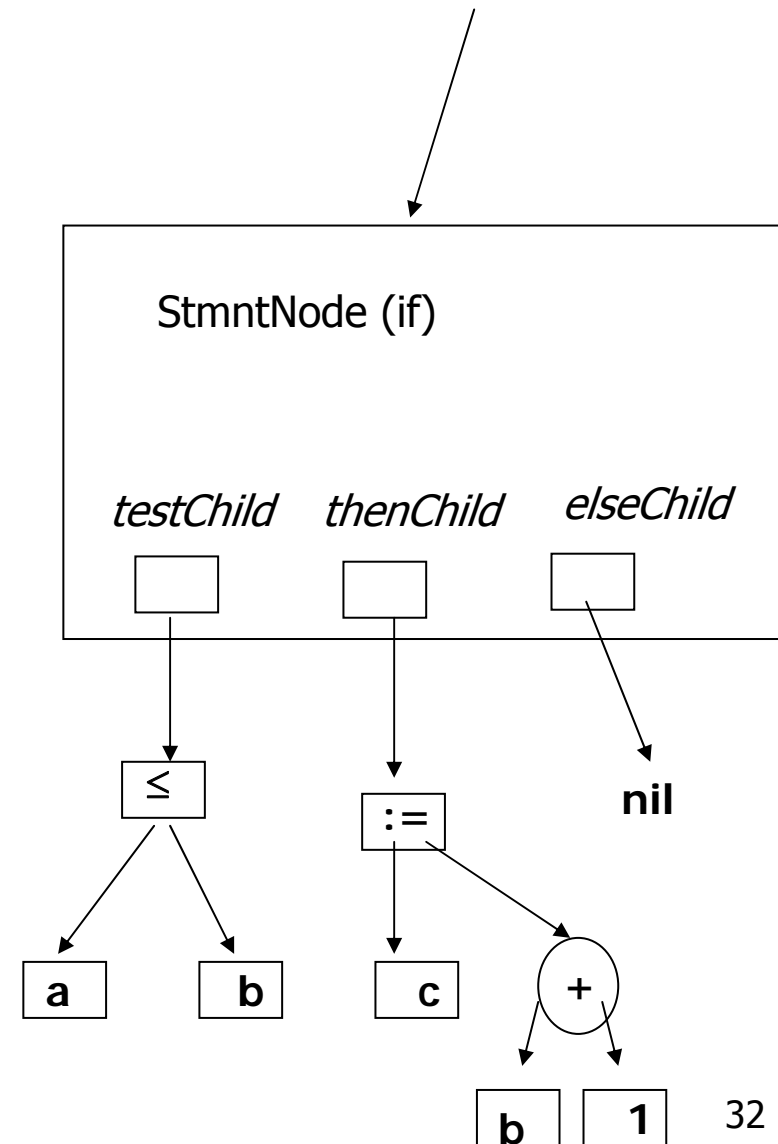
Gir "dummy-test"

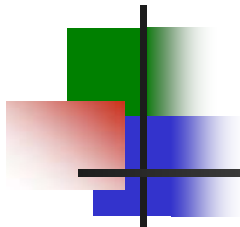

Parsering av if-setning, med tre-generering

if-stmt -> if (exp) stmt [else stmt]

```
function ifStatement : syntaxTree ;  
var temp : syntaxTree ;  
begin  
  match (if) ;  
  match ( ( ) ) ;  
  temp := makeStmtNode(if) ;  
  testChild(temp) := exp ;  
  match ( ) ) ;  
  thenChild(temp) := statement ;  
  if token = else then  
    match (else) ;  
    elseChild(temp) := statement ;  
  else  
    elseChild(temp) := nil ;  
  end if ;  
end ifStatement ;
```


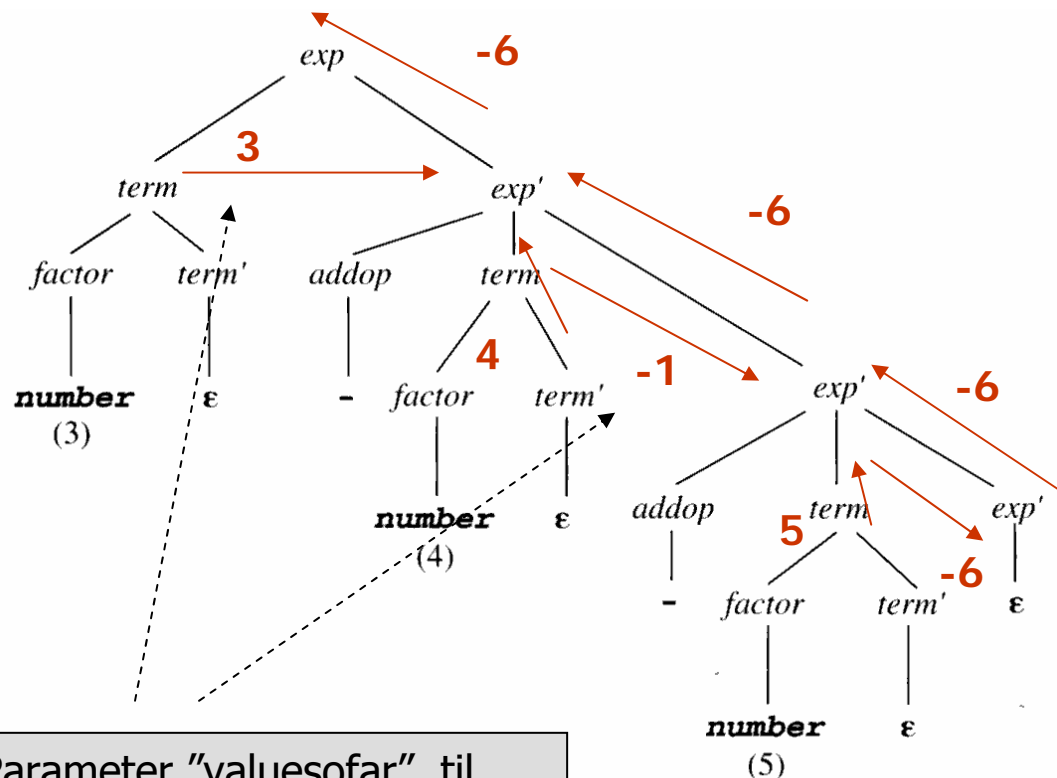
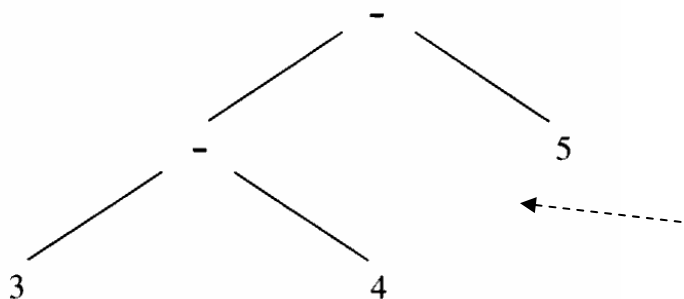

Rec.decent etter tradisjonell fjerning av venstre-rekursjon (treet er nå høyre assosiativt istedenfor venstre). Det må korrigeres for.

Lage tre eller beregne verdi : 3 - 4 - 5

$exp \rightarrow term\ exp'$
 $exp' \rightarrow addop\ term\ exp' \mid \epsilon$
 $addop \rightarrow + \mid -$
 $term \rightarrow factor\ term'$
 $term' \rightarrow mulop\ factor\ term' \mid \epsilon$
 $mulop \rightarrow *$
 $factor \rightarrow (exp) \mid \mathbf{number}$

Det abstrakte syntakstreet vi ønsker å lage:

Parameter "valuesofar" til prosedyren "exp"
For trebygging ville den være: "rootOfTreeSoFar"

Prosedyrer for beregning av verdi (tre-bygging tilsvarende)

```
exp → term exp'  
exp' → addop term exp' | ε  
addop → + | -  
term → factor term'  
term' → mulop factor term' | ε  
mulop → *  
factor → ( exp ) | number
```

Bare analyse

```
procedure exp ;  
begin  
  term ;  
  exp' ;  
end exp ;
```

```
procedure exp' ;  
begin  
  case token of  
    + : match (+) ;  
        term ;  
        exp' ;  
    - : match (-) ;  
        term ;  
        exp' ;  
  end case ;  
end exp' ;
```

Med beregning (trebygging tilsvarende)

```
function exp : integer ;  
var temp : integer ;  
begin  
  temp := term ;  
  return exp'(temp) ;  
end exp ;
```

NB.: Parameter

```
function exp' ( valsofar : integer ) : integer ;  
begin  
  if token = + or token = - then  
    case token of  
      + : match (+) ;  
          valsofar := valsofar + term ;  
      - : match (-) ;  
          valsofar := valsofar - term ;  
    end case ;  
    return exp'(valsofar) ;  
  else return valsofar ;  
end exp' ;
```

ε -alternativet

Leverer verdien
uendret oppover igjen.

LL(1) – grammatikk

$$A \rightarrow \alpha_1 \mid \alpha_2 \mid \alpha_3 \mid \dots \mid \alpha_n$$

- LL(1) -kravet for en "ren BNF-grammatikk". Det som kreves for at en Rek. descent-parsing skal fungere direkte fra grammatikken.
- For å avgjøre om en grammatikk er "LL(1)": Sett opp tabell $M[N,T]$ med mulige aksjoner for alle mulige situasjoner, slik:

1. If $A \rightarrow \alpha$ is a production choice, and there is a derivation $\alpha \Rightarrow^* a \beta$, where a is a token, then add $A \rightarrow \alpha$ to the table entry $M[A, a]$.
2. If $A \rightarrow \alpha$ is a production choice, and there are derivations $\alpha \Rightarrow^* \varepsilon$ and $S \$ \Rightarrow^* \beta A a \gamma$, where S is the start symbol and a is a token (or $\$$), then add $A \rightarrow \alpha$ to the table entry $M[A, a]$.

1. Altså,
 $a \in \text{First}(\alpha)$

2. Altså, dersom:

- α er utnullbar, og
- $a \in \text{Follow}(A)$

Definisjon:

En grammatikk er LL(1) dersom $M[N,T]$ er entydig for alle situasjoner (eller angir "error")

Oppsett av LL(1) –tabell

$statement \rightarrow if-stmt \mid \mathbf{other}$
 $if-stmt \rightarrow \mathbf{if} (exp) statement \mathit{else-part}$
 $\mathit{else-part} \rightarrow \mathbf{else} statement \mid \epsilon$
 $exp \rightarrow 0 \mid 1$

- Venstre-faktorisering utført
- Er ikke vestrerekursiv

	First	Follow
statement	other, if	\$, else
if-stmt	if	\$, else
else-part	else,ε	\$, else
exp	0, 1)

$M[N, T]$	if	other	else	0	1	\$
statement	statement → if-stmt	statement → other				
if-stmt	if-stmt → if (exp) statement else-part					
else-part			else-part → else statement else-part → ε			else-part → ε
exp				exp → 0	exp → 1	

Merk:

- fjerne venstre-rek.
- Utføre venstre-fakt.
- er generelt **ikke** nok til å garantere LL(1)-grammatikk.

Fordi tabellen ikke ble entydig

LL(1) –tabell for uttrykks-grammatikk

Har fjernet venstre-
rekursjon:

$$\begin{aligned} \text{exp} &\rightarrow \text{term exp}' \\ \text{exp}' &\rightarrow \text{addop term exp}' \mid \varepsilon \\ \text{addop} &\rightarrow + \mid - \\ \text{term} &\rightarrow \text{factor term}' \\ \text{term}' &\rightarrow \text{mulop factor term}' \mid \varepsilon \\ \text{mulop} &\rightarrow * \\ \text{factor} &\rightarrow (\text{exp}) \mid \mathbf{number} \end{aligned}$$

Vi får da følgende First- og
Follow-mengder:

$$\text{First}(\text{exp}) = \{ (, \mathbf{number} \}$$
$$\text{First}(\text{exp}') = \{ +, -, \varepsilon \}$$
$$\text{First}(\text{addop}) = \{ +, - \}$$
$$\text{First}(\text{term}) = \{ (, \mathbf{number} \}$$
$$\text{First}(\text{term}') = \{ *, \varepsilon \}$$
$$\text{First}(\text{mulop}) = \{ * \}$$
$$\text{First}(\text{factor}) = \{ (, \mathbf{number} \}$$
$$\text{Follow}(\text{exp}) = \{ \$,) \}$$
$$\text{Follow}(\text{exp}') = \{ \$,) \}$$
$$\text{Follow}(\text{addop}) = \{ (, \mathbf{number} \}$$
$$\text{Follow}(\text{term}) = \{ \$,), +, - \}$$
$$\text{Follow}(\text{term}') = \{ \$,), +, - \}$$
$$\text{Follow}(\text{mulop}) = \{ (, \mathbf{number} \}$$
$$\text{Follow}(\text{factor}) = \{ \$,), +, -, * \}$$

I

$M[N, T]$	(number)	+	-	*	\$
<i>exp</i>	<i>exp</i> → <i>term exp'</i>	<i>exp</i> → <i>term exp'</i>					
<i>exp'</i>			<i>exp'</i> → ε	<i>exp'</i> → <i>addop</i> <i>term exp'</i>	<i>exp'</i> → <i>addop</i> <i>term exp'</i>		<i>exp'</i> → ε
<i>addop</i>				<i>addop</i> → +	<i>addop</i> → -		
<i>term</i>	<i>term</i> → <i>factor</i> <i>term'</i>	<i>term</i> → <i>factor</i> <i>term'</i>					
<i>term'</i>			<i>term'</i> → ε	<i>term'</i> → ε	<i>term'</i> → ε	<i>term'</i> → <i>mulop</i> <i>factor</i> <i>term'</i>	<i>term'</i> → ε
<i>mulop</i>						<i>mulop</i> → *	
<i>factor</i>	<i>factor</i> → (<i>exp</i>)	<i>factor</i> → number					